

РЕЗЮМЕТА

на научните трудове представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ по научна специалност „Социална политика и политология“ в ПН 3.4
Социални дейности, кандидат доц. дн Тошко Христова Петров

I. УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОСОБИЯ

1. **Петров, Т., Теория на избирателните системи** – учебник – ISBN – 978-954-20-0366-3, Издателство на ТУ-Варна, Варна, 2006, 163 с.

В изданието са представени систематично, подробно и в сравнителен план най-разпространените избирателни системи, които се използват в политическата практика на различните страни. Всяка една от тях е представена сравнително подробно като замисъл, логика и най-вече като система от конкретни изчислителни процедури, посредством които се определят съответните изборни резултати и превръщането на подадените гласове в спечелени мандати. Подчертани са основните предимства на всяка една избирателна система както и недостатъците, които се проявяват в процеса на нейното приложение. Изразена е тазата, че в световната практика не съществува идеален вариант на избирателна система, и че въпросът за избор на конкретна изибателна система е въпрос преди всичко на определени политически предпочитания, аргументи и съгласие между политическите сили, а не на рационален избор на нещо, което е по-добро от други.

2. **Петров, Т., Социална политика и социални дейности** – курс лекции – Издателство „Е- литерa”, Варна, ISBN - 978-954-339-043-4, 2008, 83 с.

Целта на учебното помагало е да запознае студентите със съдържанието на социалната политика, нейното възникване, развитие, с основни методи и средства за въздействие и регулиране на социалните и разпределителните отношения, които се използват. Разглежда се съдържанието и особеностите на различните секторни социални политики – политика по доходите и ограничаване на бедността; ограничаване на безработицата и насърчаване на заетостта; социалното осигуряване и подпомагане пенсионната система, жилищната политика; здравноосигурителната система, както и фирмената социална политика.

3. **Петров, Т., Наръчник по социална политика** - учебно пособие - Проект BG051PO001-4.3.04-0014 „Нови електронни форми на обучение в ТУ-Варна“, ТУ-Варна, 2014, ISBN 978-954-20-0612-1, 125 с.

Учебният материал включен в електронното пособие обхваща основните проблеми на социалната политика – с ъщността и основните инструменти на социалната политика, основните секторни политики, фирмената социална политика, политиката в областта на здравеопазването и пр. Специално място е отделено на регулирането на разпределителните отношения, на политиката по доходите и ограничаването на бедността, на изграждането на защитните социални мрежи и на пенсионната система. Електронното пособие е предназначено за обучение на студенти в електронна среда,

поради което към лекционния материал са разработени и комплект дидактически материали – тестове, казуси и задачи.

II. МОНОГРАФИИ И СТУДИИ

1. **Петров, Т., Технология на гласоподаването** – монография – ISBN-978-619-241-201-2, Изд. Къща „Стено“, Варна, 2022, 139 с.

В монографичния труд са разработени теоретичните основи на електоралното поведение на българските граждани. Това е научен проблем, който като цяло отсъства в нашата научна книжнина. Направен е опит за теоретично осмисляне на социалните общности, формиращи се в резултат на участието на гражданите в процесите на персоналното конструиране на основните структури на политическата власт, най-вече чрез гласоподаване за определени политически актьори. Успешно е подбран и приложен един универсален методологически подход при изследването на електоралното поведение на българските избиратели, водещ своето начало от класическата немска социология, чрез който се стига до идентифицирането на такава специфична социална общност, каквато е *електоралната общност*. Изследвани и анализирани са особеностите на процеса на формирането на политическите предпочитания в българските избиратели и на тази основа са изведени негови важни характеристични особености.

Особено внимание е обърнато на различните скали посредством, които българските избиратели преобладаващо формират своите политически предпочитания към политическите актьори. За да могат да се формулират съответните изводи и заключения, са използвани данни от проведени социологически проучвания, които в съдържателен план са в състояние да съберат необходимата емпирична информацията, която да помогне на изследователите да разкрият не само това, което може да се установи на повърхността на политическия процес, (например резултати от определени избори), но и механизмите, които довеждат до съответния резултат, изследвани както на индивидуално, така и на общностно равнище.

На базата на информация от социологическо проучване от изследователски тип е разработен математически модел, с помощта на който могат да се съставят средносрочни прогнози. По този начин тя би могла да намери място в приложните политически изследвания и в този смисъл да спомогне при разрешаването на някои конкретни задачи в тази област, включително и за съставянето на научнообосновани средносрочни прогнози на електоралното поведение на българските избиратели. Сложността и силно вероятностния характер на тази научна проблематика я превръща в истинско предизвикателство пред изследователите. Резултатите представени в монографичния труд, са в състояние да генерират нови идеи и решения в областта на изследването на електоралното поведение на българските избиратели, както и на избирателите от други демократични държави.

III. СТАТИИ И НАУЧНИ ДОКЛАДИ

1. **Петров, Т., Моделиране на процесите в социалните общности. Математически модел за разпределение на усилията в малки социални групи.** (в съавторство с М. Тонев) – Сборник доклади от национална теоретична конференция „Методологически проблеми на приложението на математическото моделиране и

изчислителната техника в обществените науки и социалната практика“, Т.1, 1987, В. Търново, с. 143.

В доклада се разглеждат възможностите за използване на математически модел за изследване разпределението на усилията по отношение на няколко дейности в определена малка социална група, под въздействието на одобрението (поощрението) или неодобрението (санкционирането) изразено по отношение на ангажирането на определен член от групата с конкретна дейност от страна на другите нейни членове. Посредством този модел се създава възможност за предварително прогнозиране на разпределението на усилията в групата между определени дейности, а по този начин и за неговата оптимизация.

2. **Петров, Т., Структура на оценките, нагласите и отношенията на обучаемите от специалностите, подготвящи кадри за ВМС към учебно-възпитателния процес във ВВМУ “Н.Й. Вапцаров”** – Юбилеен сборник “Въоръжените сили в демократичното общество”, ИМО “Св. Г. Победonosец”, София, 1999, с. 250-259.

Статията представя резултатите от проведено социологическо проучване в началото на 1998 год. чрез представителна извадка от обучаемите от всички специалности в ВВМУ „Н. Вапцаров“, Варна с цел да се установи мнението им по отношение на различни аспекти на процеса на обучението им. Разпределението на нагласите, оценките и отношенията на респондентите е групирано и анализирано в следните направления: обща оценка на учебния процес; отношение към различните елементи на учебния процес; отношение към резултатите от учебния процес; отношение към организацията на учебно-възпитателния процес; участие на обучаемите в управлението на училището.

3. **Петров, Т., Възможности за приложението на количествени методи при вземане на политически решения** – Сборник научни трудове на Научна конференция с международно участие ‘ 2000, ВВУАПВО “П. Волов”, Шумен, (ISBN 954-9681-01-7), Ч. I, с. 128-132.

В доклада са разработени условията, при които могат да се използват експертни методи за вземане на политически решения. Представени са методите на de Bordaux, Kondeurseis и Sorland за групов избор на най-предпочитана алтернатива. Представено е съдържанието и са анализирани възможностите за прилагане на метода за дискретно многокритериално вземане на решения чрез матрична дихотомия.

4. **Петров, Т., Експертни методи в политическия анализ** – Сборник научни трудове на Научна конференция с международно участие ‘ 2000, ВВУАПВО “П. Волов”, Шумен, (ISBN 954-9681-01-7), Ч. I, с. 133-137.

В доклада са представени някои от характеристиките, определящи прилагането на количествени методи за вземане на политически решения. Предлага се математически модел за оптимално решаване на определен тип многокритериални проблеми, при който се прави избор между краен брой налични алтернативи. Представен е и метод за търсене на т.нар. приемливо решение при решаването на определен тип многокритериални проблеми.

5. **Петров, Т., Патриархална теория за властта на сър Робърт Филмър** – Известия на Съюза на учените, серия “Хуманитарни науки”, (ISSN 1310-6376), 2000, Варна, с. 56-60.

В доклада са представени са основните аспекти на концепциите за властта на не особено познатия у нас английски политически теоретик сър Робърт Филмър. Анализират се неговите идеи за произхода на политическата власт - от „ефирния дар“, представен на Адам от Бога. По този начин, според Филмър, всяка сила, абсолютна и неделима (*patria potestas*) принадлежи на монарсите, които са наследници на Адам. Тази власт, подобно на бащината, се упражнява над субектите стриктно и справедливо, а абсолютната монархия се превръща не само в най-добрата форма на управление, но и в единствената, посредством която може да се управлява държавата.

6. Петров, Т., Образът на войната в Югославия и нейните последици в електронните медии у нас и в чужбина - Известия на Съюза на учените, серия “Хуманитарни науки”, (ISSN 1310-6376),2000, Варна, с. 103-107.

Докладът представя резултатите от сравнително изследване, проведено в рамките на три случайно подбрани дни (23,24 и 27 април 1997 год.) фокусирано върху разнообразието от изображения на войната в Югославия, представени от различни медии, извършено от екип ръководен от автора на доклада. Използвайки метода на активно наблюдение, бяха изследвани основните сателитни телевизионни канали – CNN (САЩ), Euronews, Rai Due (Италия), TVE (Испания), RTR (Русия), RTSSAT (Югославия) и българския канал 1, Efir 2 и частната телевизия с национално разпространение Nova TV. Доказва се хипотезата, че подбраните сателитни канали организират показването на картини от войната и съответните коментарни рубрики по начин, максимално придържайки се до официалната позиция на страните, които представляват.

7. Петров, Т., Избор на оптимална стратегия при вземане на специфични политически решения от напълно информирана експертна група – Морски научен форум, Т. 7. Обществознание, ВВМУ “Н. Й. Вапцаров”, Варна, 2001, ISSN 1310-9278, с. 379-382.

В доклада се разглежда приложението в политическа практика на методи, при което вземането на политическо решение става след оценката на група алтернативи, които се представят и оценяват последователно във времето от група експерти. Подобни случаи в политическата наука се обозначават с термина „административен проблем“. Изборът на оптимална стратегия чрез този метод става с използването на величина, наречена праг, чиято стойност се намира в числовия интервал от 0 до 1 и тя се установява така, че да максимизира вероятността за реализирането на най-добрата последователност от избори на съответните алтернативи.

8. Петров, Т., Използване на специфични експертни системи в политическия анализ – Морски научен форум, Т. 7. Обществознание, ВВМУ “Н. Й. Вапцаров”, Варна, 2001, ISSN 1310-9278, с. 383-386.

Тази разработка се фокусира върху приложението на т.нар. интелигентни информационни системи в областта на политическия анализ, при които се осъществява бърз и икономичен процес на избор на една от множество алтернативи, на базата на предварително приета система от критерии. Акцентът е поставен върху експертните системи, при които решението се взема на базата на силен евристичен потенциал, поради обстоятелството, че решаващата експертна група не разполага с достатъчна по обем и

качество информация. Разработени са алгоритми за вземане на решения на основа на непълна по обем информация.

9. Петров, Т., Президентът Уго Чавес – в синхрон или опозиция на международния политически ред в началото на XXI век – Сборник “XXI век – наследство и перспективи”, ISBN 954-715-170-3, Варна, ВСУ, 2003, с. 323-334.

В доклада са представени и анализирани в хронологичен план събитията, имащи ключово значение за възникването на кризисната ситуация във Венецуела през м. април 2002 година и прерастването ѝ в открит вътрешнополитически конфликт. Те образуват ескалиращ социален и политически конфликт, в който едната страна се представя от президента Уго Чавес и част от неговото най-близко обкръжение, които успяха в заключителния етап на развитието на конфликта (след отстраняването от власт на президента от страна на Командващия въоръжените сили на страната и част от негови подчинени военни) да активират сериозен масив от най-бедните слоеве на населението в своя поддръжка. Другата страна на конфликта са разнородна коалиция от граждански лица и висши военни от Въоръжените сили, които имаха поддръжка на влиятелни неправителствени организации – на предприемачите, основните синдикати, съсловни организации на адвокати, лекари, учители, търговци на дребно. Завръщането на Чавес на президентския пост, след двудневен арест във Военновъздушната база на остров La Orchilla, става с помоща на група офицери от парашутните войски, които превземат базата, а след това и президентския дворец „Мирафлорес“ без съпротива. В доклада се изтъква, че след този момент всички действия на Уго Чавес за овладяване на кризата са белязани с умереност.

10. Петров, Т., Политически и институционални предпоставки на формирането и изпълнението на обща външна политика и политика за сигурност на Европейския съюз – Международна конференция “Европейският съюз след 1 май 2004 – има ли шок от разширяването”, БАИЕО, Варна, 2004, ISBN 954-9543-04-08, с. 53-60.

В доклада се представени основните моменти от нормативното изграждане на ОВППС и специалното място на Договора за ЕС (Маастрихт, 1992 г). Представени са основните цели на ОВППС, както и инструментите, чрез които тя се реализира – дефиниране на основните принципи и ориентири; общи стратегии; общи действия; общи позиции; систематично сътрудничество между страните членки. Представени са механизмите за вземане на решения в тази област, принципите за нейното финансиране както и изградените специални институции, които носят отговорност за нейното реализиране.

11. Петров, Т., Възможности за усъвършенстване на избирателната система в България – П р а в н а мисъл, 2006, бр.2, ISSN 1310-7348, с. 96-101.

Във статията са формулирани определени принципи, на които трябва да отговаря избирателната система с оглед да се осигури справедливо „превръщане“ на подадените от избирателите гласове в спечелени от политическите субекти мандати. Разгледани са три възможни алтернативи за усъвършенстване на действащата у нас избирателна система и е избрана еда от тях като най-примелива: да се приеме по-добър вариант на действащата пропорционална избирателна система. За тази цел е предложен като възможен вариант една сравнително рядко разпространен вариант на пропорционална избирателна ситема:

пропорционална система с неномирана листа и единичен глас. Анализирани се подборно нейните положителни страни, както и недостатците, които могат да се проявят в политическата практика.

12. Петров, Т., Сравнителен анализ на използваните разновидности на мажоритарна система за разпределение на мандати в многомандатни избирателни райони. – Морски научен форум, Т. 4. Обществознание. Приложна лингвистика и чуждоезиково обучение. ВВМУ “Н. Й. Вапцаров”, Варна, 2006, ISSN 1310-9278, с. 189-196.

Доклада анализира характеристиките на основните варианти на мажоритарна избирателна система за избор в многомандатните избирателни райони и на тази база са изведени определени изводи относно възможностите за подобряване на действащата избирателна система у нас. Представени са няколко основни разновидности на този вид избирателна система: с повтарям глас; с многократен глас; с ограничен глас; с единичен глас и с кумулативен глас. Направено е заключението, че мажоритарната система с единичен глас може да се приеме като най-ефективна и най-приложима.

13. Петров, Т., Възможности за въвеждане на преференциално гласуване при изборите за евродепутати в България - Годишник на ТУ-Варна, Варна, 2006 год. ISSN 1311-896X, с. 223-228.

В статията са представени възможностите, които избирателните системи предоставят за въвеждане на преференциално гласуване при избора на евродепутати у нас. Представени са четири варианти на пропорционалната избирателна система: с номерирана листа и единичен глас; с неномерирана листа и единичен глас; с неномерирана листа и ограничен глас и с неномерирана листа и кумулативен глас. Направено е заключението, че най-подходяща за случая е системата с неномерирана листа и единичен глас.

14. Петров, Т., Разработка и внедряване на нова избирателна система в Република България (в съавторство с Л. Аврамов и И. Ташев) – Научна конференция с международно участие, НВУ, В. Търново, 2008 г.

В доклада са анализирани възможностите за евентуална промяна на използваната в днешно време в България пропорционална избирателна система и заместването ѝ с вариант на мажоритарна избирателна система с многократно гласуване и преференциално гласуване. Представени са основните характеристики, изчислителните процедури и промените в избирателните райони, необходими за въвеждането в изборната практика на нашата страна на новата избирателна система.

15. Петров, Т., Проект за нова избирателна система в Република България (в съавторство с Л. Аврамов и И. Ташев) – Годишник на ТУ-Варна, т. II, 2008 г., с.195-200.

В статията се предлага алтернативна идея по отношение на действащата у нас пропорционална избирателна система, която е мажоритарна избирателна система с многократен глас и преференциално гласуване. Представени са основните предимства, които тази избирателна система има пред действащата в момента, като и нейните характеристики, изчислителните процедури, които се прилагат и евентуалните промени в избирателните райони, които трябва да се реализират с оглед нейното внедряване в

изборната практика в страната ни.

16. Петров, Т., Насоки за усъвършенстване на системата за стандартизация на социалните услуги в България – VIII Международна конференция „Стратегия качества в промишлености и образование“, 8-15 юния 2012, Варна, Том 1, с.518-520.

В доклада се изтъква тезата, че съществуващата система за стандартизация на социалните услуги в нашата страна страда от сериозни недостатъци, които налагат нейното усъвършенстване. Това може да стане в следните направления: премахване на различните стандартизационни документи и обединяването им в един общ документ, съдържащ стандарти за всички социални услуги в страната; в него социалните услуги да се групират по признака функционална близост и така да се стандартизират; да се възприеме единна унифицирана структура на всеки стандарт; да се замени метода на административния контрол за спазването на стандартите с метода на акредитация на съответния доставчик на социалната услуга.

17. Петров, Т., Системи за стандартизация на социалните услуги използвани в ЕС. Сравнителен анализ (в съавторство с И. Тодорова) – Годишник на ТУ-Варна, Варна, 2013 год. т.3, ISSN 1311-896X, с. 139-144.

В статията са представени основните елементи на стандартизационната система за социални услуги, действаща в някои от страните на ЕС, както и основни стандартизационни документи и практики действащи във Великобритания, Ирландия, Испания и Чешката Република. Специално внимание е обърнато на стандартите и процедурите, които се използват за поддържане на високо качество на социалните услуги. Направени са изводи и заключения за приложимостта на определени практики в действащата стандартизационна система за социални услуги у нас.

18. Петров, Т., Усъвършенстване на системата за стандартизация на социалните услуги в България (в съавторство с И. Тодорова) – Годишник на ТУ-Варна, Варна, 2013 год. т.3, ISSN 1311-896X, с. 145-149.

В статията е направен критичен анализ на стандартизационната система за социални услуги, действаща в нашата страна. На основата на опита на водещите страни от ЕС в областта на стандартизацията на социалните услуги, са изведени определени препоръки за необходими изменения в нормативната база, регулираща посочената материя у нас. Тези изменения се очаква да доведат до увеличаване качеството на предлаганите социални услуги.

19. Петров, Т., Европейска практика в стандартизацията на социални услуги резидентен тип - Third International Scientific Congress, 50 th Anniversary Technical University of Varna, Vol. 6, ISBN 978-954-20-0555-1, p. 9-14, 2012.

Докладът представя в сравнителен план основните практики при стандартизацията на социалните услуги от резидентен тип, които се прилагат в някои от водещите европейски страни. Разгледани са основните документи за стандартизация на тези услуги, които се използват във Великобритания, Дания и Испания. Направени са заключения относно насоките за подобряване на системата за стандартизация в страната.

20. Петров, Т., Използване на метода DEA за анализ на ефективността на социалните услуги за деца, лишени от родителски грижи в България - Сборник научни трудове „Втора международно научно-практическа конференция „Икономика и мениджмънт” 2014”, 2014, ISSN 1314-197X, 7 стр.

В доклада се анализират в сравнителен план някои основни социални услуги, които се прилагат като алтернатива на институционалните грижи за деца, лишени от родителски грижи. Анализирани са следните услуги: Център от семеен тип, Приемна грижа, Преходно жилище, Приют, Център „Майка и бебе”, Приемна грижа и осиновяването като възможност за трайно предоставяне на семейна среда на съответната целева група. Представени са теоретичните основания на дефинирането и измерването на ефективността на социалните услуги. Представени са резултати касаещи сравнителната ефективност на разглежданите социални услуги.

21. Петров, Т., Иконометричен метод за изследване на ефективността на социалните услуги за деца, лишени от родителски грижи - Сборник доклади „Първа научно-практическа конференция с международно участие „Соц. работа, мениджмънт и соц. Развитие“, Варна, 2015 год., ISBN 978-954-20-0750-0, с. 25-31.

В доклада се анализира практиката от прилагането на основните социални услуги, които са разработени като алтернатива на институционалните грижи в хода на реализацията на реформата на социалната политика у нас. Сравнени и анализирани са следните услуги: Център от семеен тип, Приемна грижа, Преходно жилище, Приют, Център „Майка и бебе”, осиновяване и реинтеграция в биологичното семейство. Резултатите от анализа са използвани за формулиране на заключенията относно ефективността на услугите и на мерките и които се прилагат.

22. Petrov, T., Markova, P. Econometric Estimation of the Quality and the Efficiency of Social Services for Children Deprived for Parental Care - Empirical Studies on Economics of Innovation Public Economics and Management, Springer International Publishing AG, 2017, ISSN 2364-5075 (electronic), p.365-380.

Изследването цели разработване и тестване на методика, подходяща за практическо приложение, позволяваща да се извърши социално-икономическа оценка на качеството и ефективността на предоставянето на социални услуги за деца, лишени от родителски грижи, чрез използване на комбинация от иконометрични и социологически методи. Предметът на изследването е да селектира система от критерии, съдържаща 185 индикатора въз основа на проведени серийни изследвания. Обектите на изследването са няколко фокус групи, включващи експерти и потребители на услуги (деца и семейства) в североизточна България. Методологията на изследването включва социологическо проучване на различни видове социални услуги в споменатия регион и прилагане на иконометрични методи - DEA и регресионен анализ. Резултатът от проучването е разработена методика и извършена оценка на качеството и ефективността на социалните услуги, предоставяни на посочените целеви групи в североизточна България. Формулирани са изводи за сравнителната ефективност на различните видове социални услуги и са формулирани препоръки относно приоритетите на бъдещата социална политика в областта на развитието на социални услуги за деца, лишени от родителски грижи.

23. Petrov, T., Peycheva, N. Econometric Method of Assessment of Newly Developed Standards for Quality of Social Services for Adults - Ежемесячный научный журнал, Евразийский союз ученых, № 11 (56), часть 4, 2018, DOI: 10.31618/ESU.2413-9335.2018.4.56, ISSN 2411-6467, p. 30-33.

Статията съдържа кратък ретроспективен и критичен анализ на настоящата система от стандарти за качество на социалните услуги, прилагана в Република България. Той също така представя новоразработена система от стандарти, имаща за цел осигуряването на качеството на социалните услуги, която се състои от десет раздела, обхващащи всички основни дейности на доставчиците на съответните социални услуги. Проведено е изследване чрез използване на комбинация от метода Delphi и дисперсионен анализ, за да се апробира така разработената нова система от стандарти чрез прилагането на многоетапна итеративна процедура. Получените резултати са анализирани и на тази основа са формулирани изводи относно приложимостта на новите стандарти.

24. Петров, Т., Използване на метода Делфи за анализ на ефективността на социалните услуги - Сборник доклади „Трета научно-практическа конференция с международно участие „Соц. работа, мениджмънт и соц. развитие: съвременни предизвикателства, перспективи и иновативни практики“, Варна, 2019 год., ISBN 978-954-20-0803-3, с. 33-37.

Докладът очертава основните елементи от съдържанието на Метода Делфи и процедурата по неговото прилагане. Изразената е тезата, че този изследователски метод може да се използва в много области на научното познание, включително и в областта на социалните науки. Разработена е стъпкова процедура за оценка на ефекта от използването на съответната социална услуга, и на тази основа и оценка на нейната икономическа ефективност от експертна група, формирана на основата на предварително подбрани критерии, посредством приложение на Метода Делфи.

25. Todorova, S., Petrov, T., Study of the Labor Integration of Groups with Serious Difficulties in their Labor Realization on the Labor Market in Bulgaria, PROCEEDINGS - VOLUME I, 36th EBES CONFERENCE – ISTANBUL, 1-3 July, 2021, ISBN: 978-605-80042-6-9, p. 678-703.

Докладът представя изследване, което има за цел да идентифицира факторите, влияещи върху различните нива на безработица в страната чрез използването на статистически методи и официална статистическа информация по отношение на пазара на труда за периода 2015-2019 год.. Изследването е проведено на два етапа. На първия етап, основна цел на изследването е установяването на факторите, влияещи върху общото ниво на безработицата в страната за анализирания период, определяне на значимите фактори влияещи върху това ниво, определяне на характера на връзката между тях, както и количествено на степента на влияние, което оказва всеки един от тях. На вторият етап от изследването, основната цел ще бъде установяването на факторите влияещи върху нивото на безработицата на хора с увреждания, която група се приема като група със сериозни затруднения при реализацията на трудовия пазар. За достигане на изследователските цели е разработен регресионен модел, отразяващ връзката между зависима променлива (общото ниво на безработица) и система от независими

променливи отразяващи влиянието на комплекс от фактори (нива на безработица на различни структурни групови разрези на безработицата) за анализирания период. Установени са характера на зависимостите, селектирани са статистически значимите фактори, количествено е определена степента на влияние на всеки един от тях, ранжирани са факторите, проверена е адекватността на модела, анализирани са получените резултати. На базата на получените резултати са формулирани изводи и са предложени мерки насочени към общо намаление на равнището на безработица в страната, както за увеличаване на възможностите за трудова реализация на различните категории безработни лица с увреждания.

26. Петров, Т., Методологически подходи при анализа на публичните политики в социалната сфера - Сборник доклади „Четвърта научно-практическа конференция с международно участие „Соц. работа, мениджмънт и соц. развитие: съвременни предизвикателства, перспективи и иновативни практики“, Варна, 2021 год., ISBN 978-954-20-0834-7, с. 90-97.

Докладът представя основните подходи при дефинирането на понятието „публична политика“, разработени в нашата специализирана литература. Изразена е тезата за отсъствието в нашата страна на подходящи научни инструменти, които могат да се използват и да дават добри практически резултати при анализа на конкретни публични политики, прилагани в областта на социалната сфера. За запълване на посочената празнина е представена Методология за анализ на публични политики, подходяща за приложение в сферата на социалната сфера, съдържаща следните основни елементи - етично-политическа рамка, инструменти за планиране, диагноза, публично предлагане, стратегия за държавна намеса, модел на управление. Представена е съдържателната характеристика на посочените елементи.

27. Irina Todorova, Ivaylo Tzanov, Toshko Petrov, A Tool for Measuring Students' Opinions about the Degree in Which Learning and Teaching are Oriented to Students – PROCEEDINGS International Eurasian Conference on Education & Social Studies, Antalya, Turkey, October 22-24, 2021, e-ISBN 978-605-71031-2-3, p. 820-842.

Статията третира проблема за създаването на научен инструмент, подходящ за измерване на мнението на студентите относно степента, в която обучението и преподаването е ориентирано към студента през съответната академична година. Инструментът е разработен през 2020 г. в катедра „Социални и правни науки“ на Технически университет – Варна, България. Целта на създаването му е да подкрепи една от основните цели на Болонския процес, която е свързана с вече разработените сравнителни критерии и методология за осигуряване на качество на обучението. Той има за цел измерване на степента, в която университетът успява да реализира разработените критерии за качество и по-конкретно един от тях. Според Bologna With Student Eyes (BWSE) преподаването, ориентирано към студентите, е един от ключовите ангажименти на Болонския процес. Постигнат е значителен напредък в прилагането на този стандарт, но получените резултати все още не са задоволителни. Според резултатите от проучване, 50% от представителите на студентите смятат напредъка при реализирането на този стандарт за много бавен, докато другата половина виждат действията, които трябва да се предприемат, но все още не са убедени, че SCL (преподаване ориентирано към студентите) е определен за ясен приоритет във висшето

образование като забелязват, че SCL все още е не се представя с всичките си характеристики и възможности пред студентската общност. „Болоня с очи на студентите“ 2020 г. Брюксел, декември 2020 г. от Европейския студентски съюз (ESU) <https://www.esu-online.org/wp-content/uploads/2021/03/0037-Bologna-Publication>